



Julkisen hallinnon ICT -toiminto

Kauhanen-Simanainen Anne

10.6.2013

Avoimen tiedon ohjelman valmistelu- ja koordinoitiryhmän kokous 4.6.2013

Aika 4.6. klo 9-11

Paikka VM, Mariankatu 9, nh Tahtotila, K1

Osallistujat:

Minna Karvonen, OKM
Juha Haataja, OKM
Antti Eskola, TEM
Jari Jauhiainen, OM
Sari Kantola, VM
Timo Hattinen, VM
Mikael Vakkari, VM
Anne Kauhanen-Simanainen, VM

Poissa:

Taru Rastas, LVM
Markus Rahkola, VM
Olli-Pekka Rissanen, VM

1 Kokouksen avaus ja asialista

Pj avasi kokouksen ja hyväksyttiin asialista.

2 Asettamispäätös, tavoitteet ja tehtävä

Käytiin läpi avoimen tiedon ohjelman asettamispäätös, tavoitteet ja tehtävä.

- Avoimen hallinnon hankkeen ja avoimen tiedon ohjelman koordinointi =>. Avoimen hallinnon hankkeesta tulevat avointa tietoa koskeva ehdotukset valmistelu- ja koordinoitiryhmälle. Ehdotukset menevät ohjausryhmään työsuunnitelmassa. Keskeistä on pohtia, mikä on eri toimenpiteissä eteenpäin vievä taho.
- OGP on käynyt kansalaisten kanssa keskustelua ja hyödyntänyt joukkoistamista ehdotusten laadinnassa. Kansalaisnäkökulma avoimeen tietoon tulee sitä kautta. Avoimen tiedon ohjelmassa otetaan myös käyttöön Otakantaa.fi.



3 Ryhmän jäsenten näkökulmat avoimen tiedon ohjelmaan: mikä ohjelmassa keskeistä?

OM:

- Data suurelta osin salaista, tavoitteena kuitenkin avata jotain tietoa (rakenteistaminen keskeistä).
- Kaksi isoa rikosprosessiin liittyvää hanketta käynnissä.
 - o Tutkitaan, mitä hankkeista saisi ulos ja mitä palveluita ko. datasta voisi kehittää.
- Syksyllä hallinto-oikeuksien toiminnan sähköistämisen käynnistäminen tuottanee myös materiaalia (nykyiset järjestelmät 80-luvulta) – avoin data huomioidaan kehitystyössä.
- Rekisterilait sisältävät tiedon siitä, mihin missäkin muodossa järjestelmästä saa välittää tiedon – rekisterit määritelty lainsäädännössä.
 - o Lainsäädäntö haittaa myös viranomaisia, joita ei ole otettu huomioon ja jotka tarvitsevat tiedon heti.
 - o Lainsäädäntöön tarvittaisiin ohjeistusta ja/tai päivittämistä.
- Entä lakikokoelmat (Finlex jne.) -> Linked Open Data LOD-hanke/Aalto-yliopisto.

OKM:

- Tutkimus & koulutus:
 - o Laaja kenttä, korkeakoulut autonomisia – miten saada toimintakulttuuri avoimempaan suuntaan?
 - o Omistajuus, sensitiivisyys, löydettävyyttä – avoimet lisenssit, metatieto?
 - o Osaamisen kehittäminen (BigData, pelillisuus, LOD jne.).
 - o OKM- ICT-2015 hankeryhmä asetettu (pj. Heikki Mannila) – keskittyy mm. osaamiseen (korkeakoulut).
 - o Tutkimus- ja innovaationeuvostoon ym. liittyvää pohdintaa: voidaanko analytiikkaa hyödyntää valtionhallinnossa esim. ennakoitavuudessa?
 - Ei pilotteja, toistaiseksi.
 - o Akatemia 2023 –tutkimusohjelma
- Kulttuuri:
 - o Avoimen tiedon osaaminen ja osaamisen kehittäminen/hyödyntäminen.
 - o Tietovarannot: rajauskysymys, vastaavien kyselyiden ohjeistus
 - o Kulttuuriaineistojen hyödyntäminen ja sovellukset –haku (500,000€)
 - o Merkittävin avoimen tiedon massa: KAM-metatiedot
 - yleisten kirjastojen metatiedot kaupallisen toimijan tuottamia ja käyttö ollut sopimuksin rajoitettua, neuvottelut (kunnalliset) metatietojen avoimesta hyödyntämisestä sopimiseksi loppusuoralla
 - o Metatietojen avaamisen merkitys suuri – korostettava.
 - Edelleen epäselviä asioita mm. omistajuudesta ja tekijänoikeuksista
 - Tekijänoikeusasiat (OKM:llä osaamista, jota voidaan hyödyntää ryhmässä)
 - o Voidaanko julkisin varoin rahoitetuissa hankkeissa kehitettyjä ja käyttöönotettuja ”softia” hyödyntää piloteissa, uusissa palveluissa ja kehittämisympäristöissä? Laajemmat käyttöönotot avoimen tiedon ohjelman puitteissa?
 - Mitä avoimen tiedon hallinnan ja hyödyntämisen kannalta olennaista softaa on – kartoitustarve?
 - o Kenelle teemme avoimen datan ohjelmaa – kansalaisnäkökulman esillä pitäminen keskeistä.

TEM:

- Avatun tiedon hyödyntämiseen pohjautuvat yritysten liiketoiminta ja työllisyys – kasvu, innovaatiot ja vientituotteet.
- TEM:ssä työryhmä 2012 : raportti valmistuu lähiaikoina.

- Ministeriöllä varsin laaja paletti ja avoimen tiedon ohjelman puitteissa rajaus tehty ”jo digitaalisessa tai sähköisessä muodossa oleviin aineistoihin”
- ”dataprotektionismi”: innovaatioiden menetys, salainen tieto jne.
- Ennakointikysymys myös esillä (vrt. tutkimustiedon tehokkaampi hyödyntäminen) - BigData
- Miten julkistettavissa olevia tietoja saadaan helpommin hyödynnettäväksi sekä ns. MyData-problematiikka (vrt. UK – lakiehdotus: yrityksiä kannustetaan jakamaan asiakkaistaan keräämää tietoa asiakkaiden hyödynnettäväksi; taloussuunnittelu, terveydenhuolto jne.): Julkinen sektori ja yksityinen sektori voivat yhdistää voimiaan.
- (Kansallisten) ”Innovaatioressurssien” tehokas käyttö keskeistä.
- Ministeriöiden välinen yhteistyö ja koordinointi sekä ohjeistuksen täsmentäminen ja kansallisten hankkeiden yhtenäistäminen (dataportaali, metatiedot jne.).
- Investointi palveluihin ja tietojärjestelmiin: mitä palveluita viranomaiset tarjoavat ja mitä palveluita tarvitaan? Viranomaisen tehtävä on palvella...
- Virastoilla jo nyt tarve dataportaalille.

VM:

- (JulkICT)
 - o RAHA – miten eri taseoisia ehdotuksia tulisi käsitellä, kun ei ole yhtenäistä ”menettelyä”.
 - Valtio vs. laajempi kokonaisuus
 - eri ministeriöillä eri valmiustasot avoimuuteen
 - o Miten arvioidaan ja lasketaan varsinaiset hyödyt.
 - o Avoin tieto otettava mukaan jo nyt uusia tietojärjestelmiä kehitettäessä ja suunniteltaessa.
 - VM:n arviointikehikkoon ja kokonaisarkkitehtuurin periaatteisiin mukaan
 - o Suunnitelmat, koordinaatio, mittareiden kehittäminen – kokonaisuus
 - o RISKIT ja jatko?
- (Budjettiosasto)
 - o Hankkeista tulee saada tieto hyvissä ajoin rahoitusvaihtoehtojen arviointia varten.
 - o Tarvitaan yhtenäiset raamit ja käsittelyohjeet
 - Avoimen tiedon ohjelman liittymät budjettikäytäntöön ja kehysvalmisteluprosessiin
 - Mallipohjat jnpp., tulohjausprosessi jne.
 - o Kustannussäästöt tulee huomioida (ja sisällytettävä ohjelmaan).

4 Ryhmien työskentely ja yhteistyöverkoston muodostaminen

Ryhmän työskentelytavat ja käytännöt

- Työsuunnitelman täsmentäminen toimenpidekokonaisuuksiksi
- Tavoitteena suhteellisen tiivis aikataulu (seuraava tapaaminen elokuussa)
- Laajemman yhteistilaisuuden (”kick-off”) järjestäminen syksyllä

5 Lähtöaineisto, sen kokoaminen, täydentäminen ja työstäminen ja julkaiseminen

Käytiin läpi lähtöaineistoa. JulkICT-wikiin <https://wiki.julkict.fi/julkict/> avataan Avoimen tiedon ohjelman 2013-2017 luonnos kommentointia ja yhteistä työstämistä varten. Käsitellään elokuun kokouksessa.

Valtiontalouden kehukset 2014-2017

http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20130327Valtio/2014-2017_kp.pdf

Avoimen tiedon ohjelman verkkosivut

http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/02381_avoin_tieto/index.jsp

Julkisten tietovarantojen avaaminen, yhteenveto 2014-2017 selvityksistä

Julkisen hallinnon tietovarantojen avaamisen periaatteet, muistio

Avoimen tiedon ohjelman ja dataportaalin suunnitteluaineistoa: <https://wiki.julkict.fi/julkict/>

6 Syksyn tapahtumien suunnittelu ja työskentelyn aikataulus

Seuraavat kokoukset: 14.8. klo 9-12, 20.9., 24.10., 27.11.

7 Muita asioita

- PSI direktiivi: parlamentin istunto 13.6.
- Open Data Standards and Practices Thematic Network (SharePSI 2.0)
 - o W3C & al.
- Elokuussa avoimen datan lisenssit JHS-suositus kierrokselle (CC 0.0 – 4.0)
- Laaditaan ”Avoimen datan vuosikello”, *kuukausittaiset etapit ja viestintä niistä*.
- Wiki kokonaan julkinen, ”viralliset” dokumentit Otakantaa.fi:hin
 - o kommentointimahdollisuus
- Muistettava paikallisen datan arvo kansalaisille.

Liitteet Julkisten tietovarantojen avaaminen, yhteenveto 2014-2017 selvityksistä
 Julkisen hallinnon tietovarantojen avaamisen periaatteet, muistio
 Avoimen tiedon ohjelman 2013-2017 lähtökohtia, luonnos